

Nr 376.

Herr Alströmer m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, med förslag till kommunalskattelag m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, med förslag till kommunalskattelag m. m. få vi beträffande i propositionen föreslagna grunder för *orts- och familjeavdragens beräkning* anföra följande:

Enligt nu gällande avdragsbestämmelser undantages en orimligt stor del av den taxerade inkomsten från beskattning. Kommunalskattekommitténs utredningar giva sålunda vid handen, att den *totala kommunalt beskattningsbara inkomsten* efter kommunalskatteprovisoriet införande sjönk från 83.1 % på landsbygden och 93.1 % i städerna (de tre största städerna undantagna) till 52.9 % på landsbygden och 69.5 % i städerna av den *totala taxerade inkomsten*. Ännu ogynnsammare ställer sig förhållandet vid statsbeskattningen. Motsvarande tal utgjorde där enligt samma utredningar resp. 35.7 % på landsbygden och 35.9 % i städerna av den totala taxerade inkomsten. En begränsning av avdragsrätten, så att en större del av inkomsten blir föremål för beskattning, synes sålunda böra eftersträvas.

Vid en revision av avdragsbestämmelserna synas följande tre grundsatser böra så långt görligt är vara vägledande: 1) Underlaget för beskattningen bör göras så brett som möjligt, d. v. s. så många som möjligt av kommunens medlemmar böra efter förmåga deltaga i ansvaret för kommunens ekonomi; 2) avdraget för hustru får icke sättas så lågt i jämförelse med grundavdraget, att äkta makar i beskattningshänseende komma i en ställning, som motverkar ordnade hem- och familjeförhållanden; och 3) det måste ordnas så att de barnrika familjerna icke komma i en missgynnad ställning i jämförelse med familjer med få eller inga barn att försörja.

Dessa grundsatser, de båda senare tillämpade i den utsträckning, som hänsynen till kommunernas ekonomi det medger, synas oss böra föranleda delvis andra normer för *orts- och familjeavdragens fastställande* än den Kungl. Maj:t följt i kommunalskattepropositionen.

Grundavdraget synes oss sålunda genomgående böra sänkas och utgöra — siffrorna inom parentes angiva Kungl. Maj:ts förslag — i ortsgrupp I och II 450 (500:—) kronor, i ortsgrupp III 500 (600:—) kronor, i ortsgrupp IV 550 (700:—) kronor och i ortsgrupp V 600 (800:—) kronor. Denna redu-

cering av grundavdraget synes böra föranleda, att skattskyldighetsgränsen förskjutes nedåt och fastställs vid 500 kronor (i stället för vid 600 kronor enligt Kungl. Maj:ts förslag).

Familjeavdraget åter torde böra beräknas något högre i jämförelse med grundavdraget än Kungl. Maj:t föreslagit och synes lämpligen kunna utgöra för *hustru* — siffrorna inom parentes hänföra sig alltjämt till Kungl. Maj:ts förslag — i ortsgrupp I 200 (150:—) kronor, i ortsgrupp II 250 (200:—) kronor, i ortsgrupp III 300 (250:—) kronor, i ortsgrupp IV 350 (250:—) kronor och i ortsgrupp V 400 (300:—) kronor. Vad *barnavdraget* beträffar hava vi icke kunnat övertygas om riktigheten av vad statsrådet och chefen för finansdepartementet anför som skäl för att avdraget för första barnet skall sättas högre än för vart och ett av de följande, nämligen att första barnets födelse i regel skulle försvåra en familjs försörjningsmöjligheter i högre grad än de följande barnens. Erfarenheten ger vid handen, att en för hemmets ekonomi så väsentlig faktor som hustruns arbete i och för hemmet i övrigt röner vida större inflytande av de följande barnens ankomst än av första barnets. Från behovssynpunkt föreligger sålunda snarare skäl att höja än att sänka avdraget vid större barnantal. Hänsynen till kommunernas ekonomi utesluter dock, att man går den vägen, och hänvisar oss att yrka, att avdragsrätten för barnen göres lika. Om man utgår ifrån samma belopp, som Kungl. Maj:t föreslår för andra barnet, skulle barnavdragen bli: ortsgrupp I—III 150 kronor, ortsgrupp IV och V 200 kronor. Emellertid torde någon jämkning uppåt få anses påkallad för de högre ortsgruppernas del, varför vi förorda, att avdraget i grupp III sättes till 200 kronor och i grupperna IV och V till 250 kronor.

Huru det med nu föreslagna grunder för Orts- och familjeavdragen ställer sig i tillämpningen framgår vid efterföljande jämförelse med de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna:

Orts- och familjeavdrag vid kommunalbeskattningen enligt Kungl. Maj:ts proposition och enligt motionen:

Ortsgrupp	Ensam skattskyldig		Familj med 1 barn		Familj med 3 barn		Familj med 5 barn	
	Propositionen	Motionen	Propositionen	Motionen	Propositionen	Motionen	Propositionen	Motionen
1	500	450	800	800	1 100	1 100	1 400	1 400
2	500	450	900	850	1 200	1 150	1 500	1 450
3	600	500	1 100	1 000	1 400	1 400	1 700	1 800
4	700	550	1 200	1 150	1 600	1 650	2 000	2 150
5	800	600	1 400	1 250	1 800	1 750	2 200	2 250

Som synes sker i de högre ortsgrupperna med de av oss jämkade grunderna någon förskjutning till de barnrika familjernas förmån, under det att den, som bara har sig själv att sörja för, får taga en större anpart av skattebördan. En sådan förskjutning torde vara principiellt fullt riktigt och kunna utan olägenhet

för kommunerna praktiskt genomföras. Naturligtvis kunna smärre jämkningar behöva vidtagas de olika ortsgrupperna emellan för att förebygga, att den ena eller andra blir missgynnad i jämförelse med de övriga, men i stort sett torde avvägningen vara den riktiga.

En jämkning av avdragen vid kommunalbeskattningen på sätt sålunda förordas bör självfallet föranleda motsvarande jämkning vid statsbeskattningen. Härom hemställas i särskild motion.

Under återopande av vad sålunda anförts, få vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i de av Kungl. Maj:t i proposition nr 102 föreslagna skattefria Orts- och familjeavdragen, att 1) grundavdraget sänkes till vad ovan förordats, att 2) avdraget för hustru genomgående höjes med 50 kronor, att 3) barnavdraget sättes lika för första barnet och för de följande med den jämkning i Kungl. Maj:ts förslag, som ovan angivits; samt — vid bifall härtill —

att den i § 51 stadgade skattskyldighetsgränsen måtte sänkas till 500 kronor.

Stockholm den 18 mars 1927.

Thore Alströmer.

<i>Per Pehrsson.</i>	<i>Ivar Anderson.</i>	<i>Emil Bengtsson.</i>
<i>Carl Arv. Anderson.</i>	<i>Jöran Grapenson.</i>	<i>Carl Ros.</i>
<i>O. A. Ernfors</i>	<i>Edvin Leffler.</i>	<i>Oscar N. Olsson.</i>
<i>Otto Johansson.</i>	<i>Arthur Gustafson</i> i Kasenberg.	<i>Ewald Lindmark.</i>

